

# Obsah

Malá Asie ve starověku	10
Nejstarší období	10
Chetitská éra (2 000–1 200 před n. l.)	10
Říše Urartu (9.–6. století před n. l.)	11
Stát Frygů (8.–6. století před n. l.) a Lýdů (700–550 před n. l.)	12
Doba helénská	12
Doba římská a byzantská (do roku 1453)	14
Římská říše (2. století před n. l.–330 n. l.)	14
Byzantská říše (330–1453)	14
Od mytických počátků Turků po zánik seldžucké říše	17
Původ Turků	17
Turkická etnika a perské kultury	19
Doba seldžucká (polovina 11. století až konec 13. století)	19
Osmanská říše (14.–20. století)	22
Počátky osmanské říše	22
Dobytí Konstantinopole 1453	23
Vznik osmanského chalífátu	25
Osmanská říše na vrcholu moci	26
Osmanská meritokracie: janičáři	27
Osmanský stát a jeho orgány	29
Legendární „červené jablko“	31
Osmané jako multietnická vládnoucí elita	32
Zemědělství: nejvýznamnější hospodářské odvětví	34
Není „Turek“ jako Turek	35
Multikulturalismus osmanského impéria	36
Specifika tureckého lidového islámu	37
Systém kapitulací	39
„Stagnace“ osmanské říše	40
Káva, čaj a cigarety	41
Osmanská říše v 18. století	42
Reformní úsilí tzv. dlouhého 19. století	43
Reformy Selima III. (1789–1808)	44
Reformní období <i>tanzimatu</i>	45

- Vláda Mahmuda II. Spravedlivého 45
- Krymská válka (1853–1856) 47
- Druhá etapa reformem (1856–1871) 48
- Krise osmanské říše (1875–1876) 50
- Absolutistická vláda Abdülhamida II. (1876–1908) 52
- Postupující dezintegrace 54
- Střet panosmanismu, panislamismu  
a panturkismu 55
- Akceptace západních hodnot na kulturním poli 57
- Ve víru převratů a válek 59
- Mladoturecký převrat roku 1908 a konec  
monarchie 59
- Kontrarevoluční vystoupení v dubnu 1909 60
- Ziya Gökalp a turecký nacionalismus 61
- Balkánské války (1912–1913) 62
- Mladoturecká diktatura (1913–1918) 63
- Osmanská říše za 1. světové války 64
- Masakry Arménů v letech 1915–1916 66
- Sekularizační reformy v letech 1916–1917 67
- Turecko jako národní stát 69
- Sèvreská mírová smlouva 69
- Mustafa Kemal Atatürk 70
- Boj za nezávislost (1918–1923) 71
- Levicová a pravicová opozice 73
- Lausanneská mírová smlouva (1923) a zrušení  
sultanátu (1922) 75
- Vláda Republikánské lidové strany (1923–1950) 76
- Vznik republiky a konec chalífátu 76
- Zavedení autoritativních metod vládnutí 77
- Kemalistické reformy 78
- Změny v postavení žen 79
- Upevnění režimu státostrany 80
- Vesnické instituty 82
- Kemalismus a jeho šest principů 83
- Státní islám a laicismus 84
- Zrušení mystických řádů (1925) 86
- Reforma písma (1928–1929) 87
- Reforma tureckého jazyka 88
- Turecká historická teze 89

- Hospodářský vývoj za Atatürka 91  
 Atatürkova zahraniční politika 92  
 Úmrtí Kemala Atatürka 94
- Druhá světová válka a přechod k politickému pluralismu 96  
 Ismet İnönü prezidentem (1938–1950) 96  
 Turecko za 2. světové války 97  
 Poválečná demokratizace a první svobodné volby 98  
 Rozvoj kultury a umění 100
- Vláda Demokratické strany (1950–1960) 102  
 Politický vývoj za demokratů 102  
 Hospodářský rozvoj v letech 1950–1960 103  
 Islám za vlády demokratů 104  
 Zahraničněpolitický vývoj v letech 1950–1960 105  
 Vesnická literatura jako druh společenské kritiky 106
- Období druhé republiky (1960–1980) 108  
 Vojenský převrat 27. května 1960 108  
 Reforma ústavního systému 109  
 Süleyman Demirel poprvé premiérem 110  
 Bülent Ecevit a vzestup turecké levice 111  
 Formování radikálně nacionalistické a islámské pravice 112  
 Industrializace a omezení dovozu 113  
*Gecekondu*: nový typ velkoměstské chudinské čtvrti 114  
 Zahraniční politika v 60. letech a kyperská krize 116  
 Ultimátum armády 12. března 1971 117  
 Návrat ke křehké parlamentní demokracii a kyperská krize 118  
 Hospodářská situace v 70. letech 121  
 Konec druhé republiky 121
- Třetí vojenský převrat a vláda Turguta Özala (1980–1991) 123  
 Vojenská vláda (1980–1983) 123  
 Turgut Özal předsedou vlády 124  
 Snaha o smíření islámu s kemalismem 126  
 Turecká média po roce 1980 128  
 Válka v Kurdistánu 129

- Ztracená dekáda (1991–2000) 132
- Turecko po pádu železné opony 132
  - Kabinet Necmettina Erbakana (1996–1997) 134
  - Zahraniční politika Turecka po roce 1980 136
  - Nové panturkické horizonty 138
  - Vztahy s arabskými zeměmi 139
  - Křesťané a Židé v dnešním Turecku 140
  - Vláda Bülenta Ecevíta (1999–2002) 141
  - Katastrofální zemětřesení v roce 1999 142
  - Identita Turků a Turci v zemích EU 143
- Složité cestě do Evropy 146
- Hospodářská krize (2001–2002) 146
  - Triumf Strany spravedlnosti a rozvoje (2002) 147
  - Vláda Recepta Tayyipa Erdogana 148
  - Reforma školství a hospodářství 151
  - Jednání o vstupu do EU 151
  - Turecká armáda 153
  - Kulturní osobnosti umělecké scény 154
- Česko(slovensko)-turecké vztahy 156
- Poznávání a studium osmanské říše a Turecka 156
  - Diplomatické styky 158
  - Hospodářské a obchodní styky 159
- Co je dobré vědět o turecké společnosti 161
- Náboženství 161
  - Zdravotnictví 164
  - Školství 165
  - Oděv 166
  - Turecká rodina 167
  - Mezilidská komunikace 168
  - Turecká kuchyně 169
  - Nejpopulárnější sport: fotbal 171
- Doporučená literatura 172
- V češtině a slovenštině 172
  - Beletrie – překlady z turečtiny 173
  - Jazykové učebnice 174
  - Turistické příručky 174
  - Cizojazyčná literatura o Turecku 174
- Encyklopedické heslo 176

Představitelé státu	189
Sultáni	189
Předsedové vlády	190
Prezidenti	191
Rady a doporučení pro turisty	192
Důležité informace	194
Zastupitelské úřady	194
Internetové adresy	194
Jazyková první pomoc	195
Nejdůležitější fráze	195
Turecká abeceda	196
Jazyková poznámka autora	197
Turecký a turkický	197